

Utlåtande 2017:127 RII (Dnr 106-127/2016)

Uppmärksamma Victoria Benedictsson

Motion (2016:8) av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:8) av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L) om att uppmärksamma Victoria Benedictsson anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Rasmus Jonlund m.fl. (alla L) anser att Ernst Ahlgrens väg är ett av fler exempel på hur kvinnor osynliggjorts och fortfarande osynliggörs i historien. I en motion till kommunfullmäktige föreslår de att Stockholms stad uppmärksammar Victoria Benedictsson och den verklighet som gjorde att hon skrev under pseudonym. Enligt motionärerna kan det exempelvis ske genom tydlig skyltning vid Ernst Ahlgrens väg med en historisk informationstavla som beskriver Victoria Benedictssons författarskap, genom extra skyltar vid varje gatunamns skylt och genom att en ny plats uppkallas efter Victoria Benedictsson.

Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar att uppmärksamma Victoria Benedictsson och hennes gärning med information och skyltning vid Ernst Ahlgrens väg, och med ett platsnamn helst i anslutning till Ernst Ahlgrens väg.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret har inget i sak att anföra kring lämpligheten att en plats uppkallas efter Victoria Benedictsson, eller att informationsskyltar sätts upp i anslutning till Ernst Ahlgrens väg. Stadsledningskontoret anser dock att namnändringen bör beredas direkt av berörd facknämnd.

Kulturnämnden anser att det är väsentligt att t.ex. genom namngivning av platser uppmärksamma kvinnors gärningar och verk i historien.

Stadsbyggnadsnämnden anför att vid namnsättning av S-Dp 2013-08100, detaljplan för Stadshagen, del 1 (2), Stadshagen (dnr 2016-03315) är ett av de beslutade namnen *Victoria Benedictssons Park*. Nämnden har inga invändningar mot motionärernas förslag att en informationstavla om Victoria Benedictsson dessutom sätts upp på Ernst Ahlgrens Väg.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har ingenting att invända mot att staden lyfter fram inflytelserika personer i den offentliga miljön och när allmänna platser namnsätts. Nämnden anser att det är särskilt angeläget att uppmärksamma kvinnor eftersom de ofta förbisetts i historieskrivningen

Mina synpunkter

Victoria Benedictsons liv liksom hennes litterära gärning genom sitt alias Ernst Ahlgren utgör ett av det svenska 1800-talets mest intressanta livsöden. Hennes liv sätter kvinnors begränsade möjligheter och utsatthet i blyxtbelysning. Vi vet idag att kvinnors historia och gärningar länge varit kraftigt underrepresenterade i stadsrummet. Det är därför viktigt att t.ex. genom namngivning av platser alternativt skyltar eller liknanden uppmärksamma kvinnors gärningar och verk i historien. Genom sådana åtgärder kan t.ex. tidigare dold eller negligerad historia synliggöras och uppmärksammas. Därigenom blir det ett sätt att markera och manifesteras kvinnors utrymme i stadsrummet och i det offentliga rummet idag.

Det är därför glädjande att stadsbyggnadsnämnden under år 2016 beslutade att namnge en park i det kommande stadsutvecklingsområdet Stadshagen till just Victoria Benedictsons Park. I budget för 2017 har kulturnämnden fått i uppdrag att i samarbete med stadsbyggnadsnämndens namnberedning verka för ett nytt skyltprogram som markerar platser där viktiga personer för

Stockholm verkat. Frågan om en skylt vid Ernst Algrens väg är inte en fråga för kommunfullmäktige utan bör behandlas inom ramen för kulturnämnden.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:8) om att uppmärksamma Victoria Benedictsson av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:8) av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L) om att uppmärksamma Victoria Benedictsson anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 17 maj 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Roger Mogert

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Lotta Edholm (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:8) av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L) om att uppmärksamma Victoria Benedictsson bifalls
2. Därutöver anför följande.

I Stockholms gatubild är Ernst Ahlgrens väg en av fler exempel på hur kvinnor osynliggjorts och fortfarande osynliggörs i historien. Vi välkomnar namnberedningens förslag att namnge en park i det nya Stadshagenområdet efter Victoria Benedictsson. Som liberaler vill vi inte lägga historien till rätta. Vi anser dock att det är angeläget att göra den känd. Att i dagens gatubild fortsatt låta pseudonymen överskugga den verkliga skaparen är inte rimligt. Vi vill därför fortsatt framhålla vikten av att Benedictsson uppmärksammas även i anslutning till Ernst Ahlgrens väg.

Remissammanställning

Ärendet

Rasmus Jonlund m.fl. (alla L) anser att Ernst Ahlgrens väg är ett av fler exempel på hur kvinnor osynliggjorts och fortfarande osynliggörs i historien. I en motion till kommunfullmäktige föreslår de att hon skrev under pseudonym. Enligt motionärerna kan det exempelvis ske genom tydlig skyltning vid Ernst Ahlgrens väg med en historisk informationstavla som beskriver Victoria Benedictssons författarskap, genom extra skyltar vid varje gatunamnsskylt och genom att en ny plats uppkallas efter Victoria Benedictsson.

Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar att uppmärksamma Victoria Benedictsson och hennes gärning med information och skyltning vid Ernst Ahlgrens väg, och med ett platsnamn helst i anslutning till Ernst Ahlgrens väg.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har inget i sak att anföra kring lämpligheten att en plats uppkallas efter Victoria Benedictsson, eller att informationsskyltar sätts upp i anslutning till Ernst Ahlgrens väg.

Stadsledningskontoret anser dock att namnären den bör beredas direkt av berörd facknämnd, och därför istället läggas som skrivelser i stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden anser inte heller att eventuella informationsskyltar är en fråga för kommunfullmäktige utan bör initieras och finansieras genom prioriteringar inom kulturnämnden.

Stadsledningskontoret noterar att namnberedningen föreslagit namnet Victoria Benedictssons Park för en ny park inom detaljplan för Stadshagen, del 1 (2), Stadshagen (Dp 2013-08100), och att stadsbyggnadsnämnden i juni 2016 beslutade att bifalla förslaget.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2016 följande.

Att som svar på remissen överlämna och återropa förvaltningens yttrande.

Reservation anfördes av Rasmus Jonlund m.fl. (L) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersätтарыttrande från Pelle Thörnberg (C), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen anser att det är väsentligt att t ex genom namngivning av platser uppmärksamma kvinnors gärningar och verk i historien. Genom sådana åtgärder kan t ex tidigare dold eller negligerad historia synliggöras och uppmärksammas. Därigenom blir det ett sätt att markera och manifestera kvinnors utrymme i stadsrummet och i det offentliga rummet idag.

Berättelsen om Victoria Benedictsson, och hennes alias Ernst Ahlgren, rymmer intressanta och viktiga företeelser, som om de lyfts fram ger dagens betraktare perspektiv på kvinnors utsatthet och brist på möjligheter i 1800-talets verklighet. Dessa blir då möjliga att sätta i relation till samhällets syn på kvinnors och flickors rättigheter och möjligheter idag.

Kulturförvaltningen anser att utförlig och tydlig information och skyltning som beskriver Victoria Benedictssons liv och förutsättningar, i anslutning till Ernst Ahlgrens väg, skulle vara ett bra sätt att komplettera och utveckla historieskrivningen utifrån dagens värderingar. Det skulle tillföra ytterligare lager i historieskrivningen, genom berättelsen om Victoria Benedictssons liv. Samtidigt låter man Ernst Ahlgrens väg vara kvar som ett uttryck för den tid som den formades i.

Ett nytillskott i form av en Victoria Benedictssons plats eller park, blir också ett sätt att ge uttryck för vår tids värderingar, och uppmärksamma en betydelsefulla kvinnlig författare. En lämplig plats för att skapa en Victoria Benedictssons park skulle t ex kunna vara vid Rålambsvägen, mellan Spårvagnsparken och Vitalisvägen.

Gatan Ernst Ahlgrens väg i Fredhäll, namngavs i samband med att området bebyggdes 1930. Temat för gatubenämningarna var kategorin ”berömda svenska författare”. Detta var en fortsättning på det namngivande som man tidigare under 1880- och 1920-talen använt i Kristineberg, då man ”sökt fästa de ryktbaraste namnen vid de mest betydande gatorna”. Av de författare som fått ge namn till gatorna i Fredhäll, finns t ex P D A Atterbom, Birger Sjöberg och Lasse Lucidor. Ingen kvinnlig författare, förutom då genom pseudonymen Ernst Ahlgren, är representerad.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2016 följande.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att i motionens anda bifalla namnberedningens förslag angående namnsättning av Dp 2013-08100, detaljplan för Stadshagen, del 1 (2), Stadshagen, att fastställa Victoria Benedictssons Park som nytt namn på park och informera kommunfullmäktige om beslutet.

Reservation anfördes av Peter Backlund (L), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadsnämndens namnberednings yttrande daterat den 11 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Vid sitt sammanträde 2016-04-11 diskuterade namnberedningen en motion av Hanna Gerdes (L), Rasmus Jonlund (L), och Björn Ljung (L) om att uppmärksamma Victoria Benedictsson genom en skylt med information om henne vid Ernst Ahlgrens Väg.

Victoria Benedictsson, 1850–1888, var en svensk författare och dramatiker som skrev under pseudonymen Ernst Ahlgren. Hon anses som en av de främsta av 1880-talets realistiska författare. I stadsdelen Fredhäll fastställdes 1930 gatunamnet *Ernst Ahlgrens Väg* i namnkategorin ”berömda svenska författare”. Återkommande har frågan om namnsättning med namnet *Victoria Benedictsson* väckts.

Vid namnsättning av S-Dp 2013-08100, detaljplan för Stadshagen, del 1 (2), Stadshagen (dnr 2016-03315), har namnberedningen föreslagit stadsbyggnadsnämnden nya namn på gator, torg och parker inom kategorin ”berömda svenska författare”, vilken tidigare har använts på västra Kungsholmen, i stadsdelarna Marieberg, Fredhäll och Kristineberg. Ett av de föreslagna namnen är *Victoria Benedictssons Park*.

Namnberedningen har inga invändningar mot motionärernas förslag att en informationstavla om Victoria Benedictsson dessutom sätts upp på Ernst Ahlgrens Väg.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadsnämnden bestämmer namn på gator, torg, parker och andra allmänna platser efter förslag från namnberedningen. Namn på stadsdelar och traktnamn är bestämda av Lantmäteriet. Nya namn av principiell natur, som till exempel namngivning efter personer, bestäms av kommunfullmäktige efter godkännande i stadsbyggnadsnämnden.

Förvaltningen har ingenting att invända mot att staden lyfter fram inflytelserika personer i den offentliga miljön och när allmänna platser namnsätts. Förvaltningen anser att det är särskilt angeläget att uppmärksamma kvinnor eftersom de ofta förbisätts i historieskrivningen. Enligt förvaltningen är det befogat att uppmärksamma Victoria Benedictsson vid Ernst Ahlgrens väg.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Rasmus Jonlund m.fl. (L) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättaryttrande från Pelle Thörnberg (C) enligt följande.

Vi gläds åt förvaltningens positiva inställning till vår motion. Vi välkomnar givetvis även namnberedningens förslag att namnge en park i det nya Stadshagenområdet efter Victoria Benedictsson. Ernst Ahlgrens väg är dock ett av fler exempel på hur kvinnor osynliggjorts och fortfarande osynliggörs i historien och att i dagens gatubild fortsatt låta pseudonymen överskugga den verkliga skaparen är inte rimligt. Vi vill därför fortsatt framhålla vikten av att Benedictsson uppmärksammas även i anslutning i till Ernst Ahlgrens väg.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Peter Backlund (L) enligt följande.

Under 1800-talet var det i Sverige och Stockholm inte ovanligt att kvinnliga författare använde sig av manliga pseudonymer. Detta på grund av den patriarkala samhällsordning där kvinnans roll framför allt var som maka och mor. Författaren Victoria Benedictsson (1850-1888) ägnade en stor del av sitt författarskap att belysa kvinnans kringkurna tillvaro under pseudonymen Ernst Ahlgren. Det är glädjande att stadsbyggnadskontoret föreslår bifall till namnberedningens förslag att enligt vår motion uppkalla en ny park i Stadshagenprojektet i närheten av Ernst Ahlgrens väg efter Victoria Benedictsson

Det är dock tråkigt att man inte också beslutar att enligt motionens förslag uppföra en informationsskylt vid den nya parken. I motionen påpekar vi hur Ernst Ahlgrens väg en av flera exempel på hur kvinnor osynliggjorts och fortfarande osynliggörs i historien. Att namnge parken till Victoria Benedictssons park utan att informera om vem hon var eller vad hon gjorde är på ett sätt ett fortsatt osynliggörande av en mycket betydelsefull kvinnlig författare.